

9860. *MĀLAV.* 34. 71. — e) अचिरत्सु nach kurzer Zeit, bald *Brāh.* P. 3, 33, 22. 30. 4, 8, 69. — f) चिरस्य gaṇa स्वरादि zu P. 1, 1, 37. *AK.* 3, 3, 1. H. 1332. nach langer Zeit, spät, endlich: पुत्रं दत्तुं चिरस्य *MBh.* 1, 4247. 6331. चिरस्य खलु कृत्वेन संस्मृतो ऽस्मि *HARIV.* 7234. *Hip.* 2, 8, 9. R. 2, 54, 20. 5, 8, 2. 11, 25. *Çāṅk.* 112. 97, v. 1. — g) चिरे nach langer Zeit, nicht gleich darauf (Gegens. तिप्रम्): कुर्यात् *Çat.* Br. 13, 8, 2. — h) am Anf. eines comp. ohne Casusendung: lange, nach langer Zeit, spät: चिरात् lange gegangen, lange abwesend *Hip.* 3, 1. R. 1, 42, 1. *MBh.* 3, 17261. °यात् 17236. चिरापित 13, 2184, 2193. *HARIV.* 1131. °विप्रेपित N. 17, 18. °प्रवासिन् *HIT.* I, 132. °प्रणष्ट R. 5, 19, 20. °संवृद्ध 1, 33, 27. °निर्गत *Çāṅk.* 131. °संचित *HIT.* 30, 1. °संभृत *VID.* 302. °स्थित M. 3, 25. *Suṣr.* 1, 191, 17. चिरात्त्य lange bestehend 2, 368, 2. चिराभिलषित *INDR.* 3, 33. चिरात्सुक *VID.* 323. °वृत् vor langer Zeit geschehen R. 1, 4, 16. °चिरचित *Megh.* 94. चिरायान् spät kommend *PAÑKAT.* 207, 12. — Vgl. अचिर, अचिरम्, अचिरात्, अचिरेण, नचिरम् u. s. w., माचिरम्.

चिरकार (चिर + 1. कार) adj. lange machend, langsam zu Werke gehend, saumselig *MBh.* 12, 9482. °कारि dass. 9339. °कारिक dass. 9483. 9334. fgg. 9547. °कारिन् dass.: चिरं संचितपत्यर्थाश्चिरं जाग्रच्चिरं स्वप्न। चिरं कार्यभिपत्तिं च चिरकारी तद्योच्यते || 9485. 9533. 9547. Davon nom. abstr. °कारिता f. 9524. °कारित्व n. 9489. 9536. fg.

चिरक्रिय (चिर + क्रिया) adj. dass. *AK.* 3, 1, 17. H. 333.

चिरज्ञात (चिर + ज्ञात) adj. lange geboren, alt: वृत्तश्चिरज्ञातः älter als du *MBh.* 3, 13334. भवतश्चिरज्ञाततरः 13331.

चिरजीवक (चिर + जी°) m. N. eines Baumes (lange lebend); s. जीवक *GAṬĀDH.* im *ÇKDr.*

चिरजीविन् (चिर + जी°) 1) adj. lange lebend R. 2, 1, 23. 36, 18. *VARĀH. BRH.* S. 67, 60. Beiw. *Mārkaṇḍeya's*, *Aṣṭavāthāman's*, *Bali's*, *Vjāsa's*, *Hanuman's*, *Vibhishana's*, *Kṛpa's* und *Paraśurama's* *TITHTĀDIT.* im *ÇKDr.* — 2) m. a) Bein. *Vishṇu's* *MED.* n. 234. — b) Krähe H. 1322, v. 1. *MED.* N. pr. einer Krähe *PAÑKAT.* 149, 11. 154, 8. — c) N. zweier Pflanzen: α) = जीवक. — β) = शात्मलि *RĀGĀN.* im *ÇKDr.* — Vgl. चिरजीविन्.

चिरजीव (चिरम् adv. + जीव) adj. lange lebend, dieses und °भट्टचार्य Beinn. versch. Autoren *WINDISCHMANN* in *Gel. Anz.* d. k. b. Ak. d. Ww. 1844, No. 72. fg. *GILD.* Bibl. 201. fg. 403. *Verz.* d. B. H. No. 938. 343.

चिरजीविन् (चिरम् + जी°) 1) adj. lange lebend unbel. — 2) m. a) Bein. *Vishṇu's* H. an. 4, 172. — b) Krähe H. 1322. H. an. — c) N. zweier Pflanzen: α) = जीवक. — β) = शात्मलि *RĀGĀN.* im *ÇKDr.* — Vgl. चिरजीविन्.

चिरण्टी f. ein noch im väterlichen Hause wohnendes Frauenzimmer P. 4, 1, 20, *Vārīt.*, Sch. *AK.* 2, 6, 4, 9 (चिरण्टी). H. 512. an. 3, 160 (= मुवासिनी und तहणी). — Vgl. चरटी, चरण्टी, चिरिण्टी.

चिरित्त m. = किरातित्त (und auch daraus entstanden) *ÇABDAR.* im *ÇKDr.* Bengal. चिराता.

चिरित्त (von चिर) adj. alt, aus alten Zeiten stammend P. 4, 3, 23, *Vārīt.* 1. Vop. 7, 141. रत्नानि *VARĀH. BRH.* S. 104, 1. — Vgl. चिरित्तन.

चिरित्तन und चिरित्तन (von चिरम् adv.) adj. dass. P. 4, 3, 23. 7, 1, 1. *AK.* 3, 2, 26. H. 1448. *PAÑKAT.* 16, 1. 19, 4. 153, 4. 228, 11. °मुनि P. 4, 3, 105,

Sch. °देवतागार *KULL.* zu M. 4, 46. pl. die Alten *Siu.* D. 6, 3. Bein. *Çiva's* *Çiv.*

चिरपाकिन् (चिर + पा°) spät reifend, m. N. der *Feronia elephantum* *Corr.* (s. कपित्थ) *RĀGĀN.* im *ÇKDr.*

चिरपुष्प (चिर + पुष्प) spät blühend, m. Name der *Mimusops Elenzi* *Ltn.* (वकुल) *RĀGĀN.* im *ÇKDr.*

चिरमेहिन् (चिर + मे°) m. Esel (lange reichend) *TRIK.* 2, 9, 26. H. 1236.

चिरमोचन (चिर + मो°) n. N. pr. eines Tirtha *RĀGĀ-TAR.* 1, 149.

चिरम्भा m. eine Art Falke (s. चिह्न) *TRIK.* 2, 5, 22.

चिरम् (von चिर), चिरपति lange machen, säumen, lange ausbleiben *MĀKĀH.* 43, 17. 34, 24. 107, 9. 12. *MĀLAV.* 41, 2. *PAÑKAT.* 32, 12. 224, 15. 243, 1. 237, 2. *RATNĀV.* 48, 10. med. *MĀKĀH.* 130, 9. 107, 9, v. 1. — Vgl. चिराय्.

चिररात्र (चिर + रात्र) n. eine lange Zeit, lange Dauer: रुचिर्यश्चिर-रात्राय यच्चान्त्याय कल्पते M. 3, 266. *MBh.* 13, 4240. Davon dat. चिर-रात्राय adv. gaṇa स्वरादि zu P. 1, 1, 37. lange *AK.* 3, 3, 1. H. 1332. जीवितुम् *MBh.* 3, 10568. nach langer Zeit, endlich 3, 4313. *Siv.* 7, 7. R. 2, 40, 18. चिररात्र am Anf. eines comp. lange: चिररात्रापित *MBh.* 1, 6412. चिर-रात्रेप्सित 3, 169.

चिरलोकलोक (चिर - लोक + लोक) adj. dessen Welt eine lange bestehende ist, von den Manen *TAITTI.* UP. 2, 8; vgl. *Ind. St.* 2, 223. 229. *Çāṅk.* scheint चिरलोक gelesen zu haben.

चिरवित्त्व (चिर + वि°) m. N. eines Baumes, *Pongamia glabra* *Vent.* (s. करञ्ज), *AK.* 2, 4, 2, 28. *RATNAM.* 153. *MBh.* 9, 3036. R. 3, 79, 34. *Suṣr.* 1, 132, 7. 2, 23, 12. 284, 2. *VARĀH. BRH.* S. 28, 5. Sch. bei *WILSON*, *SĀṆKHYAK.* S. 64.

चिरमृता (चिर + मृता) f. eine Kuh, die schon lange gekalbt hat, *AK.* 2, 9, 71. Auch °मृत्तिका *Wils.*

चिरस्थ (चिर + स्थ) = नायक (?) *TRIK.* 3, 1, 8.

चिराटिका f. 1) N. einer Pflanze, eine weissblühende *Boerhavia erecta* *Lin.* (श्वेतपुनर्नवा) *RATNAM.* 23. Enthält चिर, wie aus dem Synonym पुनर्नवा hervorzugehen scheint. — 2) ? = चटिका (vulg. पाताडी): गोमूत्रस्य शुद्धस्य पुरातनस्य यद्वायसस्तानि चिराटिकायाः । इति वैद्यकम् || *ÇKDr.*

चिरातित्त m. = चिरित्त *ÇABDAR.* im *ÇKDr.* *VJUTP.* 136.

चिराद् (चिर + ऋद्) lange essend, m. Bein. *Garuḍa's* *TRIK.* 1, 1, 42.

चिरातक (चिर + अतक) m. N. pr. eines Sohnes des *Garuḍa* *MBh.* 5, 3598.

चिराय् (von चिर), चिरापति, °ते lange machen, säumen. lange ausbleiben: चिराय यदि ते सौम्य चिरमस्मि न दुःखितः *MBh.* 12, 9547. किं चिरायसि R. 2, 64, 6. चिरायते *MBh.* 12, 9538. चिरायमाण 1, 6016. 3, 17255. R. 4, 46, 7. *PAÑKAT.* 237, 1. कस्माच्चिरापितो ऽसि *MBh.* 1, 3217. — Vgl. चिरय्.

चिरायुष (चिर + आयुस्) adj. langes Leben verleihend *PAÑKAT.* 243, 25.

चिरायुस् (wie eben) 1) adj. langlebig *Suṣr.* 1, 322, 15. — 2) m. eine Gottheit *TRIK.* 1, 1, 5. H. c. 2.

1. चिरि, चिरिणाति verletzen, tödten *Dhātup.* 27, 30. P. 8, 2, 78, Sch. — Vgl. चिरि.

2. चिरि m. *Papagei* *TRIK.* 2, 5, 17. *VARĀH. BRH.* S. 85, 45. — Vgl. कोर, चिमि.